

Свечани скуп

ПРИСТУПНЕ БЕСЕДЕ
НОВОИЗАБРАНИХ РЕДОВНИХ ЧЛАНОВА
СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

17–19. маја 2022. године
Свечана сала САНУ, Кнеза Михаила 35/II, Београд

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

представља
новоизабране редовне чланове САНУ на

Свечаном скупу

ПРИСТУПНЕ БЕСЕДЕ
НОВОИЗАБРАНИХ РЕДОВНИХ ЧЛАНОВА
СРПСКЕ АКАДЕМИЈЕ НАУКА И УМЕТНОСТИ

ПРОГРАМ

Уторак, 17. мај 2022.

Свечана сала САНУ

11.00 сати

Академик Владимир Ракочевић

МЕРЕ НЕКОМПАКТНОСТИ И W-РАСТОЈАЊЕ

Академик Владица Цвешковић

СТЕНЕ СРБИЈЕ – КЉУЧНИ ЗАПИСИ О ГЕОЛОШКОЈ
ПРОШЛОСТИ БАЛКАНА

Пауза

Академик Милош Ђуран

КОМПЛЕКСИ СРЕБРА(I) КАО ПОТЕНЦИЈАЛНА
НОВА КЛАСА ЈЕДИЊЕЊА ЗА ЛЕЧЕЊЕ ГЉИВИЧНИХ
ИНФЕКЦИЈА

Академик Велимир Ј. Пойсавин

НОВИ АНАЛОЗИ ТИАЗОФУРИНА КАО ИНХИБИТОРИ
РАСТА ТУМОРСКИХ ЋЕЛИЈА: ДИЗАЈН, СИНТЕЗА И
ПРЕЛИМИНАРНА БИОЛОШКА ИСПИТИВАЊА

*Уручивање повеља новоизабраним
редовним члановима САНУ*

Коктел у Клубу САНУ

11.00 сати

Среда, 18. мај 2022.
Свечана сала САНУ

Академик Слободан Н. Вукосавић

ЕНЕРГЕТСКИ ПРЕТВАРАЧИ – ЕЛЕКТРОМЕХАНИЧКО
ПРЕТВАРАЊЕ ЕНЕРГИЈЕ И ЕНЕРГЕТСКА ЕЛЕКТРОНИКА

Академик Велимир Р. Рагмиловић

СТРУКТУРНИ ФЕНОМЕНИ У НАНОМАТЕРИЈАЛИМА
НА АТОМСКОМ НИВОУ

Пауза

Академик Горан Сijanковић

КАДА СРЦЕ ГЛЕДАШ СРЦЕМ

Академик Марко Бумбаширевић

МИКРОХИРУРШКО ЛЕЧЕЊЕ ЕКСТРЕМИТЕТА

Академик Бела Балинић

АФЕРЕЗНА ТЕРАПИЈА – КОНВЕНЦИОНАЛНЕ НАСПРАМ
СЕЛЕКТИВНЕ ИЗМЕНЕ ПЛАЗМЕ И ИНОВАТИВНЕ
ЦИТАФЕРЕЗЕ

*Уручивање повеља новоизабраним
редовним члановима САНУ*

Коктел у Клубу САНУ

Четвртак, 19. мај 2022.

Свечана сала САНУ

11.00 сати

Академик Миодрај Марковић

ПАВЕЛ ПЕТРОВИЋ, ЗАБОРАВЉЕНИ СРПСКИ СЛИКАР ИЗ
19. ВЕКА. РЕЗУЛТАТИ НАЈНОВИЈИХ ИСТРАЖИВАЊА

Академик Славенко Терзић

СТАРА СРБИЈА У БАЛКАНСКОЈ ПОЛИТИЦИ ЦАРСКЕ
РУСИЈЕ (ПОЧЕТКОМ 20. ВЕКА)

Пауза

Академик Свејислав Божић

Рашки мозаик – концерт за клавир и оркестар
(други и трећи став)

ТРАГОВИ МУЗИЧКЕ ВЕРТИКАЛЕ У ЖУДЊИ ЗА
ОСЛОНЦЕМ

Лишурџија Св. Јована Златоуста – за мешовити хор:
(„Слава Оцу и Сину”, „Вјерују”, „Достојно јест”)

*Уручивање повеља новоизабраним
редовним члановима САНУ*

Коктел у Клубу САНУ

ВЛАДИМИР РАКОЧЕВИЋ

Одељење за математику, физику и гео-науке
(Ниш, 30. јануар 1953)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године

Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Рођен 1953. године у Нишу. Дипломирао 1975. на Филозофском факултету Универзитета у Нишу, Група за математику. Магистрирао 1979. на Математичком факултету у Скопљу. Докторирао 1984. на Природно-математичком факултету у Београду. Редовни је професор ПМФ-а у Нишу од 1994. године. Секретар Огранка САНУ у Нишу. Усавршавао се на Московском државном универзитету Ломоносов, Institute of Mathematics, Polish Academy of Sciences, Warsaw, Institute of Mathematics, Czech Academy of Sciences, Prague, Mathematisches Institut, Wurzburg, The University of Melbourne, Melbourne, Universite Le Havre, Le Havre, CIMAT, Guanajuato, Mexico, University, Irbid, Jordan.

Научноистраживачка или уметничка активност:

Изучавао је 1. семи-Браудерове операторе и есенцијалне спектре, 2. уопштenu инвертибилност, 3. идемпотентне операторе, 4. меру некомпактности, 5. фиксне тачке пресликавања.

Научни допринос:

Увео је многе иновативне методе доказа, као и нове појмове који су данас општеприхваћени у математичкој јавности (а-Вејлова теорема, есенцијални апроксимативни спектар, уопштени спектар, контракције Перовог типа, услов R итд.).

Библиографија (одабрани радови) и цитираност:

Објавио је до сада укупно 200 научних радова, од тога 160 у међународним часописима са SCI листе. Цитати (SCOPUS / Web of Science, без аутоцитата и цитата коаутора): 1513. Именован од стране Thompson Reuters Highly Cited Researches 2014. за једног од најутицајнијих и најцитиранијих истраживача из математике у

целом свету. Објавио је девет књига, од којих шест монографија: 1. E. Malkowsky, V. Rakočević, *Advanced Functional Analysis*, CRC Press, Taylor and Francis Group, Boca Raton, London, New York (2019); 2. E. Malkowsky, V. Rakočević, *Summability Methods and Applications*, Mathematical Institute of the Serbian Academy of Sciences and Arts (SANU), Belgrade (2020); 3. B. de Malafosse, E. Malkowsky and V. Rakočević, *Operators Between Sequence Spaces and Applications*, Springer, 2021; 4. V. Rakočević, *Fixed Point Results In W-Distance Spaces*, CRC Press, Taylor and Francis Group, Boca Raton, London, New York (2022).

Утицај на развој научног или уметничког подмлатка:

Ментор осам докторских дисертација, девет магистарских теза, три специјалистичка рада и преко 30 дипломских радова. Био је испитивач за хабилитациони степен на Universite Le Havre, France, на докторским студијама на The University of Melbourne, Australia, и на The University of New Delhi.

Активности у научним и стручним друштвима:

Главни је уредник часописа *Filomat* (IF 0.844), члан је издавачког одбора часописа *Fixed Point Theory* (IF 2.435), *Axioms* (IF 2.11) итд.

Учествовао је у организовању научних скупова: 24th International Symposium on Symbolic and Numeric Algorithms for Scientific Computing (Timisoara), 6th International Conference of Applied Science, Energy and Environment, Faculty of Education, Tishk International University, Iraq, IWNAA, Granada University, Spain, IWANA, Bangsaen, Chonburi, Thailand итд.

Активности у САНУ:

Секретар Огранка САНУ у Нишу.

ВЛАДИЦА ЦВЕТКОВИЋ

Одељење за математику, физику и гео-науке
(Аранђеловац, 19. јун 1964)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 1. новембра 2012. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Рођен 19. јуна 1964. године у Аранђеловцу. На Рударско-геолошком факултету у Београду (РГФ) дипломирао 1988, магистрирао 1993, а докторирао 1997. године. Усавршавао се на Универзитету у Салцбургу (2004–2006; стипендија „Лиза Мајтнер“). За редовног професора РГФ-а изабран 2008. На истом факултету био је декан од 2009. до 2012. године.

Научноистраживачка или уметничка активност:

Геонауке – петрологија, геохемија и минералологија. Руководио је пројектима Британског краљевског друштва (2001–2002), Аустријског фонда за науку (2004–2006), Швајцарског фонда за науку (SCOPES, 2005–2018), Седмог оквирног програма (REGPOT-3, 2007–2017) и МПНТР (2006–2017). Учесник је бројних међународних научних пројеката.

Научни допринос:

Унапређење познавања геодинамике Балканског полуострва и суседних области кроз студије мезозојско-кенозојских магматских провинција и магматогених рудних лежишта; допринос у побољшању истраживачких капацитета у геонаукама кроз оснивање Лабораторије за скенирајућу електронску микроскопију (2009) и Лабораторије за испитивање флуидних инклузија (2018) на РГФ-у.

Библиографија (одабрани радови) и цитираност:

Радови у часописима са SCI листе: 56. Цитати: 952, h-index 17 (само хетероцитати, УБ „Светозар Марковић“, јун 2021); 682 цитата после избора у САНУ; *Google Scholar*: 2131 цитат, h-index 23 (1600 цитата после избора у САНУ); сертификат часописа *Lithos* (Elsevier) за један од 50 најцитиранијих радова за период 2003–2007.

Утицај на развој научног или уметничког подмлатка:

Ментор приликом израде 11 докторских дисертација (четири у току); коментор и/или члан PhD комисије на универзитетима у Утрехту, Амстердаму, Мајнцу, Сиднеју, Салцбургу и Будимпешти. Написао три уџбеника и један практикум.

Активности у научним и стручним друштвима:

Члан Српског геолошког друштва; члан уређивачких одбора часописа: *Swiss Journal of Geosciences*, *Geologica Carpathica*, *Mineralogia*, *Geologica Balcanica*, *Journal of Mining and Metallurgy A: Mining* и *Геолошки анали Балканскога полуострва*; оцењивач пројеката из програма FP7/H2020 ERC Starting Grant (2010–2013) и Maria Skłodowska Curie (од 2011); члан панела за научну евалуацију у Румунији, Русији, Португалу, Италији, Пољској и Хрватској.

Активности у САНУ:

Председник Академијског одбора (АО) за високо образовање и одељењског Одбора за геодинамику; члан АО за српско питање и АО за енергетику; председник Комисије за посебне циклусе предавања у САНУ.

Награде и признања:

Награда „Милан Милићевић – инжењер геологије“ за 1993. годину и Годишња повеља града Аранђеловца за 2013. годину; предавања по позиву у Перуђи, Братислави, Солуну, Салцбургу, Инсбруку, Кракову, Утрехту, Лулеу и Загребу.

МИЛОШ ЂУРАН

Одељење хемијских и биолошких наука
(Горњи Казанци, Босанско Грахово, 24. јул 1952)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године

Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Основне и постдипломске студије хемије завршио је на Природно-математичком факултету Универзитета у Београду. Докторирао је 1985. године на Природно-математичком факултету Универзитета у Крагујевцу. У периоду 1989–1990. године био је на постдокторском усавршавању у Институту за хемију Универзитета у Лајдену. Провео је две године на Биркбек колеџу Универзитета у Лондону (1992–1994).

Научноистраживачка или уметничка активност:

Бави се истраживањем из области координационе и медицинске неорганске хемије. У оквиру ових научних области ради на синтези комплексних једињења есенцијалних и неесенцијалних јона прелазних метала и њиховој карактеризацији применом различитих спектроскопских и електрохемијских метода, као и рендгенске структурне анализе. Поред тога, ради на испитивању антитуморске активности комплексних једињења платине(II) и паладијума(II), као и испитивању антимикуробне активности комплексних једињења сребра(I), злата(III), бакра(II), цинка(II) и других јона метала и њиховој потенцијалној примени у медицини за лечење бактеријских и гљивичних инфекција.

Научни допринос:

Истраживањем из области медицинске неорганске хемије почео се бавити међу првима у нашој земљи. Научни резултати које је до сада постигао у оквиру ове дисциплине веома су препознати у ширим научним круговима. Остварио је значајну научну сарадњу са универзитетима у земљи и иностранству. Руководио је већим бројем националних и међународних пројеката. Био је члан научних и организационих одбора националних и међународних

конференција. Рецензент је већег броја националних и међународних научних пројеката и научних радова у познатим часописима из неорганске и медицинске неорганске хемије.

Библиографија (одабрани радови) и цитираност:

Укупно је објавио 128 научних радова у часописима са IF (5 ревијских радова). Након избора за дописног члана САНУ, објавио је 42 научна рада у часописима са IF (3 ревијска рада). Поред тога, аутор је 13 радова у часописима националног значаја, 2 уџбеника на српском језику и једне монографије националног значаја. Према бази података *Scopus* број цитата без самоцитата је 2000, док вредност Хиршовог индекса износи 20.

Утицај на развој научног или уметничког подмлатка:

Био је ментор приликом израде осам докторских дисертација. Сви његови докторанти раде као професори на различитим факултетима Универзитета у Крагујевцу, Универзитета у Нишу и Универзитета у Приштини са седиштем у Косовској Митровици. Након одласка у пензију, наставио је да руководи истраживачком групом на Природно-математичком факултету у Крагујевцу, дајући велики допринос изради већег броја докторских дисертација. Био је инострани експерт за оцену и одбрану докторских дисертација на универзитетима у иностранству.

Активности у научним и стручним друштвима:

Подручни је уредник за неорганску хемију у међународном часопису *Journal of the Serbian Chemical Society*. Члан је уређивачког одбора националних часописа *Kragujevac Journal of Science*, Природно-математички факултет у Крагујевцу, и *The University Thought-Publication in Natural Sciences*, Природно-математички факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици. Био је члан Националног савета за науку (2009–2015) и члан Матичног научног одбора за хемију (2017–2021).

Активности у САНУ:

Управник је Центра за научноистраживачки рад САНУ и Универзитета у Крагујевцу. Члан је Академијског одбора за високо образовање, Академијског одбора за науку и Академијског одбора за српско питање.

Награде и признања:

Заслужни је члан Српског хемијског друштва за допринос раду Друштва (2014) и добитник медаље Српског хемијског друштва за трајан и изванредан допринос развоју хемије (2017).

ВЕЛИМИР Ј. ПОПСАВИН

Одељење хемијских и биолошких наука
(Нови Сад, 29. мај 1951)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Рођен 1951. године у Новом Саду. Дипломирао (1974), магистрирао (1981) и докторирао (1988) из области хемије на Природно-математичком факултету Универзитета у Новом Саду. Стручна усавршавања: University of Leeds, UK (јуни–октобар 2000. гостујући истраживач; 1989–1991. постдокторско усавршавање). Редовни професор на ПМФ-у у Новом Саду од 1999. године. Пензионисан 2021. године.

Научноистраживачка активност:

Област хемија; синтеза природних производа и биолошки активних молекула; медицинска хемија антитуморских агенаса; хемија моносахарида.

Научни допринос:

Најзначајније резултате постигао је у области медицинске хемије антитуморских агенаса, чиме је значајно допринео развоју биоорганске и медицинске хемије у Србији.

Библиографија (одабрани радови) и цитираност:

Након избора за дописног члана САНУ објавио је 20 научних радова (6×M21a, 4×M21, 7×M22, 3×M23). Према бази *Scopus* радови су му цитирани 684 пута (без самоцитата).

Утицај на развој научног подмлатка:

Ментор приликом израде четири магистарске тезе, пет докторских дисертација и преко 80 дипломских и мастер радова.

Активности у научним и стручним друштвима:

Члан је Српског хемијског друштва. Члан је уређивачког одбора часописа *Kragujevac Journal of Science*. Рецензирао велики број радова за часописе са ISI листе.

Активности у САНУ:

Члан Академијског одбора за науку. У Огранку САНУ у Новом Саду, председник је Комисије за материјално-финансијска питања и члан Комисије за културно-уметничке активности и научну трибину.

Награде и признања:

Медаља за трајан и изванредан допринос науци, Српско хемијско друштво, Београд, 2014; Повеља за остварене резултате у раду, Депарتمان за хемију, Нови Сад, 2012; Прва награда за постигнуте резултате у научном раду, МПНТР РС, Београд, 2004.

СЛОБОДАН Н. ВУКОСАВИЋ

Одељење техничких наука
(Сарајево, 27. јануар 1962)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Дипломирао је 1985, магистрирао 1987. и докторирао 1989. године на Електротехничком факултету у Београду (ЕТФ). На истом факултету изабран је за доцента 1993, за ванредног професора 1998. и за редовног професора 2003. године. Придружени професор универзитета North-Eastern (Бостон) од 2003. године. Гостовао је и реализовао бројне пројекте на универзитетима Liverpool John Moores и Imperial College и у истраживачком центру ESCD у Сент Луису. Од 1992. до 1994. године руководи истраживачким тимом у Центру за развој индустријске роботике компаније *Vickers-Trinova*, а потом руководи развојем енергетске електронике у истраживачким центрима компанија *Vickers-Electric* и *MOOG-Electric*. Од 1995. године држао је наставу и допринео формирању наставног кадра на електротехничким факултетима универзитета у Бањалуци, Сарајеву и Новом Саду.

Научноистраживачка активност:

Електроенергетика: електронска енергетика, прекидачке и резонантне топологије претварача, управљање претварањем енергије, мултифазне електричне машине и претварачи за електрична возила и обновљиве изворе. Индустријска роботика: управљање кретањем, стриктно апериодични оптимум, алгоритми за сузбијање детерминистичких и стохастичких поремећаја, механичке и торзионе резонанције, прилагођавање променама у механичкој структури робота и у процесу, енергетски ефикасне трајекторије.

Научни допринос:

У светској научној јавности препознат је као један од водећих истраживача у областима електроенергетике, енергетске електрони-

ке, електромеханичког претварања енергије, дигиталног управљања кретањем и индустријске роботике.

Библиографија (одабрани радови) и цитираност:

Сажетак научних достигнућа објавио је у 10 монографија, међу којима је издање 电机 (Електромотори, 著 余龙海 等译, *China Machine Press*), као и три монографије код издавачке куће *Springer* (*Electrical Machines*, *Grid-Side Converters Design and Control* и *Digital Control of Electrical Drives*). Многа публикована решења примењена су у европској аутомобилској индустрији (број примена премашује 80.000). Према подацима издавача, поглавља монографије *Electrical Machines* преузета су 4,5 милиона пута. Публиковао је преко 260 научних радова. Према подацима из индексних база *Google Scholar*, *Scopus* и *WoS*, број цитата публикованих радова износи, респективно, 5429, 3057 и 1854 (хетероцитати), Хиршов фактор $h = 39, 32,$ и 25 , док је $i_{10} = 81, 61,$ односно 44 . Одржао је преко 100 предавања по позиву на угледним универзитетима и бројне семинаре у истраживачким центрима светски познатих компанија.

Утицај на развој научног или уметничког подмлатка:

Развио је препознатљиву школу пројектовања и управљања енергетским претварачима и погонима, основао научноистраживачку Лабораторију за дигитално управљање погонима и претварачима и Лабораторију за електрична возила. Руководио је израдом 12 докторских дисертација, 17 магистарских теза и већим бројем мастер и дипломских радова. Многи кандидати су постали угледни професори водећих универзитета, руководиоци лабораторија и светски познати стручњаци у својој области.

Активности у научним и стручним друштвима:

Један од уредника часописа *IEEE Transactions on Energy Conversion*, придружени уредник часописа *IET-EPA*, члан уређивачког одбора и гостујући уредник међународног часописа *Electronics*, члан програмског одбора конференција *International Symposium on Industrial Electronics*, конференције *International Symposium on Power Electronics*, члан Председништва и потпредседник Друштва за *ETRAN*. Био је старешина Одсека за енергетику ЕТФ-а, члан Савета ЕТФ-а, Савета Универзитета у Београду, стручних већа Универзитета и др.

Активности у САНУ:

Члан Уређивачког одбора *Српске енциклопедије*, члан и заменик председника Комисије за стицање научних звања, председник Академијског одбора за енергетику, члан Академијског одбора за српско питање и Одбора за науку, аутор изложбе „*Српски научници у енергетској електроници*“ и бројних научних скупова, секретар Одељења техничких наука и председник Статутарне комисије.

Награде и признања:

Теслина награда за врхунска инжењерска достигнућа, награда „Проф. Бранко Раковић“ за најбољи рад публикован у међународном часопису, дописни члан Академије инжењерских наука Србије од 2002. године и редовни члан од 2007. године, награда Привредне коморе Београда и друга признања.

ВЕЛИМИР Р. РАДМИЛОВИЋ

Одељење техничких наука
(Херцег Нови, 25. септембар 1948)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 1. новембра 2012. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Дипломирао 1972, магистрирао 1980, а докторирао 1985. године на ТМФ-у у Београду. Изабран за доцента 1985, ванредног професора 1991, а редовног професора 1995. године; за научног саветника изабран је 2011. године. Постдокторско усавршавање на Калифорнија универзитету у Берклију 1986. Гостујући професор на Калифорнија универзитету у Берклију 1987. и на Пицбург универзитету, Пенсилванија, САД, 1992.

Научноистраживачка активност:

Неравнотежни системи; стабилност структура; фазне трансформације; наноструктуре катализатора Pt, Au, Pd, PtRu, PtSn, PtNi; наноцеви типа C, BN, BCN, TiO₂ и ZnO-TiO₂, термоелектрични наноматеријали, наножице сребра (Ag) за флексибилну електронику; танки филмови; графин и графенске структуре; детектори електромагнетског зрачења.

Научни допринос:

У светској научној јавности препознат је као један од водећих истраживача у областима: 1. фазне трансформације, 2. наука и инжењерство материјала, 3. нанонауке и нанотехнологије, 4. физика метала.

Библиографија и цитираност:

835 библиографских јединица; 270 у међународним часописима (227 са SCI листе); 308 радова на међународним конференцијама (од чега 79 пленарних или предавања по позиву); 131 предавање (од чега 118 по позиву) на угледним светским универзитетима, истраживачким центрима и развојним лабораторијама свјетских компанија; 7 монографија, поглавља у књигама и радова написа-

них по позиву; 2 регистрована међународна патента; 138 радова цитирано 10 и више пута, 24 рада цитирана између 100 и 1000 пута. Један је од наших најцитиранијих истраживача: Гугл сколар = 12254 / Х=53; СКОПУС = 9319 / Х=48. Примери часописа у којима је публиковао (са импакт фактором) из категорије М21а: *Nature Mat.* (ИФ=32,8); *Adv. Mater.* (ИФ= 27,4); *Energy & Environ. Sci.* (ИФ=25,4); *Appl. Catal.s B: Environ.* (ИФ=17,243); *ACS Nano* (ИФ=12); *Nano Energy* (ИФ=11,6); *Nature Commun.* (ИФ=11,3); *Nano Letters* (ИФ=10,4); *ACS Appl. Mat. & Interf.* (ИФ=8,3); *Acta Mat.* (ИФ=7,7); *Chem. Sci.* (ИФ=7,5); *Appl. Surf. Sci.*(ИФ=6,2); *J. of Power Sources* (ИФ=5,2).

Утицај на развој научног или уметничког подмлатка:

Менторство, коменторство или чланство у комисијама за дипломске, магистарске и докторске радове и постдокторска усавршавања. Суоснивач Лабораторије за електронску микроскопију на ТМФ-у.

Активности у научним и стручним друштвима:

Члан редакционих одбора часописа *Техника: Нови материјали*, *J. of Met. and Mat. Eng.*, *Fullerens & Nanotubes Rev.*, *J. of Serb. Chem. Soc.*, *Int. J. of Metallurgy*. Рецензира радове за: *Nano Lett.*, *Science*, *Nanotech.*, *Acta Mat.*, *Scripta Mat.*, *Cryst. Growth & Des.*, *Diam. & Rel. Mat.*, *Met. & Mat. Transa.*, *J. of Alloys and Comp.*, *Mat.s Sci. & Eng.* Члан научних друштава у свијету: МРС, Е-МРС, С-МРС, ДМС, МСА, ТМС, АСМ Интернешенал, АИНС, ДИТ. Организовао и предсједавао бројним домаћим и међународним научним скуповима.

Активности у САНУ:

Комисија за циклусе предавања, АО за образовање, АО за високо образовање, АО за енергетику, АО за материјале, АО за дијаспору, Управни одбор Фонда за науку, Савет Библиотеке, Управни одбор ИТН САНУ, Научни скуп о Рио Тинту.

Награде и признања:

Диплома СХД, 1997; Награда Министарства за науку за најуспјешније истраживаче, 2002; Награда ЛБНЛ (Беркли Лаб) за изузетне резултате, 2010; Награда Европског микроскопског друштва (ЕМС) за најбољи рад године, 2011; Награда града Београда за природне и техничке науке, 2012; ЕМС награда за најбољег предавача године, 2013; Почасни члан АИНС, 2016; Награда Друштва за истраживање материјала (МРС-Србија), 2017.

Супруга Весна, син Вук, снаха Надежда и унука Зоја.

ГОРАН СТАНКОВИЋ

Одељење медицинских наука
(Лесковац, 3. септембар 1962)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Професор Горан Станковић је редовни професор интерне медицине на Медицинском факултету у Београду, директор Клинике за кардиологију Универзитетског клиничког центра Србије и начелник Службе за инвазивну дијагностику и интервентну кардиологију. Од 2021. године обавља функцију шефа Последипломске катедре кардиологије и члана Програмског савета за докторске студије из кардиологије и председник је Комисије за награде Медицинског факултета у Београду. Члан је Републичке стручне комисије за кардиологију и кардиохирургију, био је члан Републичке стручне комисије за израду и имплементацију водича добре клиничке праксе. Од 2018. године члан је Националног просветног савета РС.

Члан је Одбора за континуирану едукацију Српског лекарског друштва и редовни је члан Академије медицинских наука Српског лекарског друштва од 2015. године.

Од 2010. године је руководилац научног пројекта Министарства просвете, науке и технолошког развоја ОН-175082, а од 2019. године пројекта САНУ *Интервентивно лечење болесника са акутним коронарним синдромом Ф-42*.

Током 30 година континуираног научног рада објавио је 175 радова у целини у часописима индексираним у *SCI/WoS*, који су према индексној бази *Web of Science* цитирани 9300 пута, са *H*-индексом 44 (према бази *SCOPUS* 10800 пута, са *H*-индексом 45). Аутор је 32 поглавља у међународним и домаћим књигама и монографијама, међу којима је поглавље о лечењу коронарних бифуркација у званичном америчком уџбенику за интервентну кардиологију. Био

је члан научних одбора 180 међународних конгреса и одржао је 325 предавања по позиву на међународним конгресима и интернационалним стручним састанцима. Од 2016. године организује међународне кардиолошке састанке *СИНЕРГИЈА* (Српски конгрес интервентне кардиологије, кардиоваскуларног имиџинга и медикаментне терапије), посвећен презентацији најновијих достигнућа из домена лечења кардиоваскуларних обољења и дискусији важећих европских препорука у светлу локалне имплементације.

Професор Станковић је иницирао или активно учествовао у увођењу већег броја интервентних кардиолошких метода у УКЦС, међу којима је на првом месту лечење сужења на рачвама коронарних артерија. Један је од оснивача и члан је Борда Европског бифуркационог клуба (*European Bifurcation Club*), а 2014. године изабран за председника Клуба. Такође је увео перкутану методу лечења резистентне хипертензије методом реналне денервације. Са именовањем 2016. године за председника радне групе Секретаријата за здравство Градске управе Града Београда и Министарства здравља РС радио је на формирању јединственог система збрињавања болесника са акутним инфарктом миокарда у центрима у којима је доступно лечење примарном перкутаном коронарном интервенцијом. Од појаве ковид-19 пандемије ради на организацији и руковођењу мрежом болница за збрињавање кардиолошких болесника са инфекцијом корона вируса и члан је Комисије САНУ за праћење и предузимање мера у вези са ковид-19 инфекцијом. Сем тога, координатор је европског тима за рецензију и евалуацију препорука ЕАРСЦ о извођењу инвазивних кардиолошких процедура након ковид-19 пандемије.

Добитник је Октобарске награде града Београда, награде Универзитета у Београду, легата Пахоруков, награде „Др Александар Д. Поповић“ за најбољи научни рад из области кардиоваскуларне медицине, награде Америчког колеџа кардиолога за научноистраживачки рад *Simon Dack Award for Outstanding Scholarship*, награде „Андреас Грунциг“ за допринос развоју интервентне кардиологије, Годишње награде Медицинског факултета у Београду за научни допринос за школску 2018/2019. годину и награде Српског лекарског друштва за научноистраживачки рад за 2020. годину.

МАРКО БУМБАШИРЕВИЋ

Одељење медицинских наука
(Београд, 18. јул 1954)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Ортопедски хирург и трауматолог, субспецијалиста из хирургије шаке, микрохирургије, хирургије периферних нерава и хирургије стопала. Рођен је 18. јула 1954. године у Београду, где је завршио основно и гимназијско школовање и Медицински факултет. Од 1984. године радио је на Клиници за ортопедску хирургију и трауматологију КЦС. Специјалистички испит је положио 1989. године са одличном оценом. Од 1990. до 2001. године радио је на месту начелника Одељења за микрохирургију Ургентног центра у Београду. Од 2001. до 2014. године био је директор Клинике за ортопедску хирургију и трауматологију КЦС, а затим начелник Одељења за реконструктивну ортопедију и микрохирургију до 2021. године.

У звање асистента-приправника за предмет Хирургија – ортопедија изабран је 1989. године, у звање асистента 1991, доцента 1995, ванредног професора 1999. и редовног 2006. године. На предлог Медицинског факултета, Сенат Универзитета у Београду изабрао га је (2020) за професора емеритуса. Као стипендиста Француске владе од 1989. до 1990. године усавршавао се у Паризу у Institut Francais de la Main, која се сматра водећом европском институцијом за хирургију шаке и микрохирургију. Имао је већи број студијских боравака у САД, Јапану, Кини... Магистарски рад под насловом *Значај слободних микроваскуларних режњева у лечењу отворених прелома дугих костију* одбранио је 1988, а докторску дисертацију *Значај примарне микрохирушке реконструкције повређених екстремитета* 1994. године.

Научноистраживачка активност:

Трауматологија, микрохирургија, хирургија шаке, хирургија периферних нерава, ратна хирургија, бионички екстремитети. Био је сарадник и носилац научноистраживачких пројеката које је финансирао Министарство за просвету, науку и технолошки развој. У последњем пројектном циклусу руководио је пројектом *Процена инциденце морбидитетша и морталитетша љовређених у саобраћајном трауматизму у односу на локацију, време и учеснике у саобраћајним несрећама на територији Београда*. Руководио је потпројектом *Експериментална и клиничка студија микрохирушке реконструкције љовређених екстремитетша*, док је у неколико пројектних циклуса био сарадник. Сарађивао је и на пројекту *Примена реконструктивних процедура у лечењу оболелих и љовређених екстремитетша* који је финансирао Фонд за научни рад САНУ. Одржао је велики број предавања по позиву у земљи и иностранству. Увео је у клиничку праксу у Србији многобројне хируршке процедуре.

Научни допринос:

Проф. др Марко Бумбаширевић је искусан и угледан ортопедски хирург, трауматолог и микрохирург са великом међународном репутацијом. У домаћој и светској јавности је препознатљив истраживач у областима: 1. микрохирургије, 2. хирургије шаке, 3. хирургије периферних нерава, 4. ратној хирургији, 5. вештачких екстремитета. У оквиру Европског удружења ортопедских хирурга и трауматолога (EFORT, са преко 20 000 чланова) члан је групе за креирање едукативних програма. Помоћник је главног уредника (Associate Editor) у *European Journal of Orthopaedic Surgery & Traumatology* (Springer), члан уређивачких одбора часописа *International Orthopedics* (Springer), EFORT Open Reviews, *Orthopaedics and Trauma (former Current Orthopedics)* (Elsevier), *Romanian Journal of Reconstructive Microsurgery, Hand and Microsurgery* (Турска) и *Српској архива за целокупно лекарство*. Недавно је постао и члан уређивачког одбора новооснованог часописа *Orthoplastic Surgery* (Elsevier), заједно са највећим именима из реконструктивне хирургије у свету. Уредник специјалних бројева часописа *International Orthopaedics* (Springer, IF 3.075), *Injury* (Elsevier, IF 2.56), *European Journal of Orthopaedic Surgery and Traumatology* (Springer, IF 1.79).

Библиографија и цитираност:

Најцитиранији ортопедски хирург и трауматолог у Србији. Објавио је 184 рада *in extenso*, и то 97 радова у часописима индексираним у СС/СЦИ и 87 радова у часописима индексираним у бази *Medline*. Објавио је и 17 поглавља у монографијама и уџбеницима. Број цитата: 3225, H-index=33, i10-index=73 (*Google Scholar*), 1655, H-index=24 (база SCOPUS), и преко 20 пута у међународним уџбеницима и монографијама.

После избора за дописног члана САНУ (2015) наставио је са интензивним стручним и научним радом. Од тада је објавио 29 радова у водећим међународним часописима са кумулативним импакт фактором од 102.476, укључујући и радове штампане у *Nature Medicine* и *Science Translational Medicine*, у којима се води као први аутор.

Утицај на развој научног подмлатка:

Велику пажњу посвећивао је едукацији сарадника. Био је ментор у изради 12 докторских дисертација и ментор и коментор у 8 магистарских теза, као и председник или члан више комисија за одбрану. Био је секретар Катедре за хирургију, секретар Катедре за ортопедску хирургију и трауматологију и шеф Катедре за ортопедску хирургију и трауматологију у два мандата, а и руководилац наставне базе на Клиници за ортопедску хирургију и трауматологију. Био је председник комисије за хирургију и председник специјалистичких комисија за ортопедију и трауматологију, ургентну медицину, као и члан испитне комисије за пластичну хирургију, дечију хирургију на Медицинском факултету у Београду. Био је председник специјалистичке комисије за ортопедију и трауматологију Војномедицинске академије.

Активности у научним и стручним друштвима:

Оснивач и први председник Српске ортопедске и трауматолошке асоцијације (СОТА) и Српског удружења за хирургију шаке и Српског удружења за реконструктивну микрохирургију. Био је председник Европске федерације удружења за микрохирургију и оснивач и председник Комитета за микрохирургију Светског удружења ортопедских хирурга и трауматолога (SICOT). Члан је и национални делегат у Светском удружењу ортопедских хирурга и трауматолога (SICOT), национални делегат у Европском удружењу ортопедских хирурга и трауматолога (EFORT), члан Интернационалног хируршког

колеца (ICS), Интернационалног микрохирушког удружења (IMS), Интернационалног удружења за реконструктивну микрохирургију (WSRM), Америчког удружења за реконструктивну микрохирургију (ASRM), Америчког удружења за хирургију периферних нерава (ASPN), Америчке академије ортопедских хирурга (AAOS) и Српског лекарског друштва. Почасни је члан Удружења ортопедских хирурга и трауматолога Бугарске и Северне Македоније. Изабран је за председника Светског конгреса ортопедских хирурга и трауматолога који ће се одржати 2023. године.

Активности у САНУ:

У оквиру међународног симпозијума *Robotics, neuroscience, and surgery for neurorehabilitation*, одржаног у САНУ 28. маја 2018. године, одржао је запажено предавање под називом „New Methods in Microsurgery“. На састанцима Одељења медицинских наука САНУ одржао је предавања: „Значај микрохирургије у ортопедској хирургији и трауматологији“, „Савремени принципи лечења компликованих стања у ортопедској хирургији и трауматологији“ (2018) и „Ортопедска хирургија и трауматологија у време пандемије изазване корона вирусом“ (2021).

Награде и признања:

За велике заслуге у медицини добио је следећа значајна одликовања: *Медаља човекољубља* – велико одликовање СР Југославије 2000. године, *Орден Златна медаља* Републике Србије 2017. године, *Орден Крст милосрђа* Републике Српске 2017. године, *Медаља Др Владан Ђорђевић* – најбољи хирург 2019. године, *Награда Кайеџан Миша Анастасијевић* 2019. године, *Награда Српски Кривак* 2019. године, *Конгресни амбасадор Србије* 2016. године, *Видовданска награда Виџез медицине* 2010. године.

БЕЛА БАЛИНТ

Одељење медицинских наука
(Остојићево, 26. јул 1952)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Рођен је 26. јула 1952. године у Остојићеву. Дипломирао је на Медицинском факултету Универзитета у Новом Саду (МФУНС, 1978). Магистарски рад: *Хидросолубилне груиносйецифичне суйсшанце АВН и Lewis* (МФУНС, 1984). Дисертација: *Дојринос мейодолојији криоконзервације ћелија косћине сржи намењених шрансйланшацији* (VMA Београд, 1997). Специјалиста је трансфузиологије (1983) и субспецијалиста хематологије (2007). Усавршавања: King's College Hospital, London (1996); Szent Laszlo Hospital, Budapest (2000).

Научноистраживачка или уметничка активност:

Увео је оригиналне аферезне процедуре: 1) селективну измену плазме са сопственом екстракорпоралном имуноадсорпцијом за АВО-инкомпатибилне трансплантације бубрега; 2) селективну аферезу Ц-реактивног протеина и 3) мултимодалну аферезу за терапију хемобиолошких поремећаја који угрожавају живот. Оснивач/председник је Националне групе за аферезно лечење РС (мултидисциплинско удружење трансфузиолога и нефролога). Оснивач је Центра за трансплантацију матичних ћелија и Центра за регенеративну медицину VMA.

Научни допринос:

Истраживао је хемобиолошке особине матичних ћелија (МЋ), дефинисао је протоколе за прикупљање, *ex vivo* процесирање, имуномагнетну селекцију и криоконзервацију (оптимизација криобиолошких система) МЋ, уз испитивање ефеката њихове примене у трансплантацијској и регенеративној медицини. Као светски признат експерт за аферезе, ангажован је у Међународном научном тиму за израду, усавршавање и контролу квалитета софтверских програма аферезних система (Terumo-BCT, USA). Први је у свету увео и публи-

ковао у часописима *Immunology*, *Med Oncol*, *Transfusion*, *Blood Transfus* оригиналне иновативне аферезне процедуре.

Библиографија и цитираност:

Објавио је 909 радова, коефицијент $M = 1088$, број *in extenso* радова је 472, број радова у SCI/WoS 82 и 133 у Scopus-у. Аутор је 20 монографија. Радови су му цитирани 629 пута (*Scopus*); 1262 пута (*RGate*). H-index = 14 (*Scopus*).

Утицај на развој научног или уметничког подмлатка:

Био је ментор/коментор у изради петнаест докторских и магистарских радова.

Активности у научним и стручним друштвима:

Уредник је часописа: *International Journal of Clinical Transfusion Medicine* (Amsterdam), *Војносаниџејски преглед* (Београд), *Билџен за џрансфузиологију* (Београд; главни уредник), *Медицинска реч* (Ниш), *Анестезија реанимација џрансфузија* (Београд). Рецензент је *The Lancet* (New York), *Turkish Journal of Hematology* (Istanbul), *Therapeutic Apheresis Dialysis* (Tokio). Био је организатор међународног скупа *Symposium – Stem cells, Regenerative Medicine and Biogineering* (Београд, 2013), члан Научног одбора конгреса *The European Society for Hemapheresis* (Prague, 2003). Председавао је на Симпозијуму о МФ на *The 6th Regional Congress of International Society of Blood Transfusion* (Frankfurt, 1997). Био је председник *The 1th* (2018) и *2nd* (2022) *International Congress of TMAS*, односно 3. (2006), 5. (2014), 6. (2018) и 7. (2022) Конгреса трансфузиолога Србије.

Активности у САНУ:

Одржавао је бројна усмена предавања у САНУ, председавао је на *Симпозијуму 4. конгреса Удружења за аџеросклерозу Србије са међународним учешћем* (САНУ, 2014). Потпредседник је Одбора за имунологију и алергологију САНУ и члан је Одбора за кардиоваскуларну патологију САНУ.

Награде и признања:

Добио је Плакету (1997) и Повељу (2002) СЛД, Цвијићеву медаљу (2001), Прву награду за научноистраживачки рад СЛД (2007) и Награду за најбољи НИР пројекат (2008). Одликован је Златном медаљом (Председник Србије, 2011). Добитник је награде *Златно перо* (СЛД, 2016). Постао је почасни грађанин града Сенте (2016). Добио је Спомен-медаљу за изузетне резултате (Министарство одбране, 2017).

Одабрани радови:

Balint B, Ivanovic Z, Petakov M, Jovicic G, Stojanovic N, et al. The cryopreservation protocol optimal for progenitor recovery is not optimal for preservation of MRA. *Bone Marrow Transpl* 1999; 23: 613–9. M21.

Balint B, Paunovic D, Vucetic D, Vojvodic D, Petakov M, Trkuljic M, et al. Controlled–rate vs. uncontrolled–rate freezing as predictors for platelet cryopreservation efficacy. *Transfusion* 2006; 46(2): 230–5. M21

Därr R, Nambuba J, Del Rivero J, Janssen I, Todorovic M, Balint B et al. Novel insights into the polycythemia-paraganglioma-somatostatinoma syndrome. *Endocr Relat Cancer* 2016 ; 23: 899–908. M21

Vucetic D, Kecman G, Ilic V, Balint B. Blood donors' transfusion-transmissible infection positivity – the Serbian Military Medical Academy experience. *Blood Transfus* 2015; 13(4): 569–75. M22

Todorovic M, Jelcic J, Mihaljevic B, Kostic J, Stanic B, Balint B, et al. Gene mutation profiles in primary diffuse large B cell lymphoma of central nervous system: Next generation sequencing analyses. *Inter J Mol Sci* 2016, 17, 683; doi:10.3390/ijms17050683. M21

Boljevic D, Nikolic A, Rusovic S, Lakcevic J, Bojic M, Balint B. A promising innovative treatment for ST-elevation myocardial infarction: The use of C-reactive protein selective apheresis – Case report. *Blood Purif* 2020; 49(6): 753–7. M22

Popadic V, Klasnja S, Milic N, Rajovic N, Aleksic A, Milenkovic M, Crnokrak B, Balint B, Todorovic-Balint M, et al. Predictors of mortality in critically ill COVID-19 patients demanding high oxygen flow: A thin line between inflammation, cytokine storm and coagulopathy. *Oxid Med Cell Longev* 2021. doi: 10.1155/2020/6648199 [Epub ahead of print]. M21

Zdravkovic M, Popadic V, Klasnja S, Pavlovic V, Aleksic A, Milenkovic M, Crnokrak B, Balint B, et al. Development and validation of multivariable predictive model for mortality of COVID-19 patients demanding high oxygen flow at admission to ICU: AIDA score. *Oxid Med Cell Longev* 2021. <https://doi.org/10.1155/2021/6654388> M21

Pavlovic M, Balint B. Bioengineering and cancer stem cell concept. New York: Springer; 2015. M11

Balint B, Pavlovic M, Todorovic M. Rapid cyto reduction by platelet apheresis in the treatment of thrombocytopenia. In: Kerrigan SW, ed. *Platelets*. London: InTechOpen. 2020. DOI: 10.5772/intechopen.93158 M14

МИОДРАГ МАРКОВИЋ

Одељење историјских наука
(Гацко, 10. децембар 1962)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Основне, магистарске и докторске студије историје уметности завршио на Филозофском факултету у Београду. У току летњег триместра 1999. године усавршавао се у Дамбартон Оуксу, у Вашингтону, најугледнијем светском центру за византијске студије који се налази у саставу Универзитета Харвард. Од 1990. године, када је на Филозофском факултету изабран за асистента-приправника, пролазио је сва универзитетска звања до редовног професора. Више година учествовао у настави на Филозофском факултету у Источном Сарајеву и гостовао као предавач по позиву на Окајама универзитету у Јапану и Аристотеловом универзитету у Солуну. Учествовао је као сарадник или руководиоца на више домаћих и међународних научних пројеката. Од 2010. до 2018. године вршио је дужност управника Института за историју уметности Филозофског факултета у Београду. Написао је око стотину научних радова (четири књиге, двадесет студија публикованих у часописима међународног угледа, реферисаним у најважнијим цитатним базама, итд) и учествовао на великом броју научних скупова у земљи и иностранству. Дobar део тих активности обављен је после избора за дописног члана САНУ, 2015. године (око 60 библиографских јединица и неколико учешћа на научним скуповима, од којих једно по позиву, у Дамбартон Оуксу, у Вашингтону). У том периоду приредио је и две веома запажене изложбе у Галерији ликовне и музичке уметности САНУ – *Српско уметничко наслеђе на Косову и Мешохији* (са Д. Војводићем) и *Духовно и културно наслеђе манастира Студенице*, пропраћене опширним публикацијама на српском и енглеском језику.

Научноистраживачка или уметничка активност:

Историја уметности, историја, историјска топографија, епиграфика

Научни допринос:

Остварио значајан научни допринос оригиналним истраживачким достигнућима којима су битно продубљена и проширена научна сазнања у области историје уметности и неких других сродних наука. Најзначајније резултате постигао је на пољу иконографских и хагиографских студија, у синтетичким приказима најранијих периода у историји српске средњовековне уметности, у студијама посвећеним византијским сликарима Евтихију и Михаилу Астрапи, у књизи о Павелу Петровићу, српском сликару 19. века, у монографијама о црквама Св. Никите код Скопља и Св. апостола Петра и Павла у Расу, као и у краћим текстовима посвећеним прецизном одређивању времена зидања или осликавања важних споменика српске средњовековне уметности. За средњовековну историографију посебно је важна књига о првом путовању Св. Саве у Палестину и његовом значају за српску средњовековну уметност.

Библиографија (одабрани радови) и цитираност:

1. *Прво путовање светио Саве у Палестину и његов значај за српску средњовековну уметност*, Београд 2009; 2. *Од Темишвара до Хаваја. Павел Пејровић – заборављени српски сликар*, Београд 2015; 3. *Свети Никиџа код Скопља. Загужбина краља Милушина*, Београд 2015; 4. *Spiritual and cultural heritage of the Monastery of Studenica*, Belgrad 2019. 5. *Church of the Holy Apostles Peter and Paul in Ras*, Novi Sad, 2021 (with D. Vojvodić); 6. *О иконографији светиох рајника у источнохришћанској уметности и о представама ових светишеља у Дечанима*, у: *Зидно сликарство манастира Дечана*, ур. В. Ј. Ђурић, Београд 1995; 7. *Прилози хронологији трагње и осликавања хиландарског католикона*, Хиландарски зборник 10 (1998), са В. Т. Хостетером; 8. *Култи светио Виџа (Вида) код Срба у средњем веку*, Зограф 31 (2006–2007); 9. *The Painter Eutychios – Father of Michael Astrapas and Protomaster of the Frescoes in the Church of the Virgin Peribleptos in Ohrid*, Зборник за ликовне уметности Матице српске 38 (2010); 10. *О кишиорском најџису кнеза Мирослава у цркви Светио Пејтра на Лиму*, Зограф 36 (2012); 11. *Beginnings of artistic activity in the Serbian lands (9th–11th century)*, in: *Byzantine heritage and Serbian art II: Sacral art of the Serbian lands in the Middle ages*, eds. D. Vojvodić, D. Popović, Belgrade 2016,

147-163; 12. *On the trail of unique solutions – Serbian art in the 12th century*, in: *Byzantine heritage and Serbian art II: Sacral art of the Serbian lands in the Middle ages*, eds. D. Vojvodić, D. Popović, Belgrade 2016. Многи наведени и други радови веома често су цитирани у домаћој и иностраној научној литератури.

Утицај на развој научног или уметничког подмлатка:

Као педагог и руководилац пројеката окупља око себе млађе стручњаке и живо подстиче научну делатност. Више његових студената, који су завршили или завршавају докторске студије под његовим менторством, постали су истакнути сарадници угледних научних установа попут Византолошког и Балканолошког института САНУ, односно Института за историју уметности Филозофског факултета у Београду.

Активности у научним и стручним друштвима:

Члан Међународног комитета за историју византијске уметности, основаног под окриљем Међународног удружења за византијске студије, дописни члан Одбора директора Међународног центра средњовековне уметности при Метрополитен музеју уметности у Њујорку (2014–2018); потпредседник Управног одбора Српског комитета за византологију итд. Члан редакције часописа: *Зограф*; *Зборник Народног музеја у Београду*; *Зборник за ликовне уметности Машице српске*; *Зборник радова Византолошког института*; *Зборник Ниш и Византија*, као и електронских часописа *East European History* (Сочи) и *Fenestella* (Милано). Члан Организационог одбора 23. међународног конгреса византолога (Београд 2016).

Активности у САНУ:

Члан Стручног савета Галерије ликовне и музичке уметности САНУ; Председник Стручног савета Аудиовизуелног архива и центра за дигитализацију САНУ; Председник Одбора за историју уметности, Сентандрејског одбора и Вардарског одбора Одељења историјских наука САНУ. Члан Академијских одбора за културу и уметност, за науку и за проучавање Косова и Метохије итд. Представник САНУ у Националној комисији Републике Србије за сарадњу са Унеском.

СЛАВЕНКО ТЕРЗИЋ

Одељење историјских наука
(Пандурица–Пљевља, 14. март 1949)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015 године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Биографија:

Рођен је 14. марта 1949. године. Студије историје завршио је 1972. на Универзитету у Београду. Од 1. јуна 1974. године радио у Историјском институту Српске академије наука и уметности, у коме је прошао сва научна звања од асистента до научног саветника. Године 1973. уписао је постдипломске студије на Катедри за општу историју новог века Филозофског факултета Универзитета у Београду. Ментор му је био академик Радован Самарцић. Магистарску и докторску тезу из области српско-грчких односа одбранио је на истом факултету: магистарски рад *Односи Србије и Грчке 1878–1897* (1976), докторска дисертација *Србија и Грчка у другој половини 19. века: 1856–1903* (1990). Научно и стручно се усавршавао у Грчкој, Русији и Немачкој. Учествовао је са научним саопштењима у раду научних конференција у Грчкој, Бугарској, Украјини, Немачкој, Русији, Шпанији, Шведској, Чешкој, Аустрији, Швајцарској и Данској. Од 1. фебруара 1987. до 15. априла 2002. године обављао је дужност директора Историјског института САНУ. У периоду 1994–2001. био је, поред осталог, и председник међународног Научног одбора за организовање серије (осам) годишњих међународних научних конференција у оквиру пројекта *Сусрет цивилизација на Балкану* (подржан од UNESCO-а). Био је председник Српске књижевне задруге (2001–2005). Од 14. јануара 2013. до 15. септембра 2019. године обављао је дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Руској федерацији и (на нерезиденцијалној основи) у Киргизији, Таџикистану, Туркменистану и Узбекистану.

Научноистраживачка активност:

Бави се политичком, дипломатском, друштвеном и културном историјом Србије и Срба и Југоисточне Европе у 19. и првим деценијама

20. века и улогом страних сила у српској и балканској историји овога периода. Посебну пажњу посветио је истраживању Старе Србије и историје Балкана у ширем политичком, социјалном, културном и верском контексту. У оквиру утицаја спољних фактора на историју Србије и Срба посебну пажњу посвећује балканској политици Аустроугарске и Русије, а у извесној мери и осталих европских сила. Аутор је више научних синтеза, студија, чланака и расправа из области којима се бави.

Библиографија (одабрани радови):

Политички животи у Нишу : (1878–1914), Историја Ниша, књ. 2, Од ослобођења 1878. до 1941. године, Ниш, 1984, стр. 85–116; *Србија и Грчка (1856–1903): Борба за Балкан*, Историјски институт САНУ, Београд 1992, стр. 454; *Прва београдска гимназија: 1839–1941*, Прва београдска гимназија 1839-1999, Београд 1999, стр. 466; *Мушка учитељска школа у Београду (1919–1941)*, 130 година образовања учитеља у Србији: од прве учитељске школе у Србији до учитељског факултета у Београду, Учитељски факултет, Београд 2001, стр. 81–169; *Русија и Српска револуција (1804–1815)*, Европа и Српска револуција, Платонеум, Нови Сад 2004, стр. 221–318; *Пљевља на њушу у ново доба: (1804–1913)* : Глава VIII, Историја Пљевља, Пљевља : Општина Пљевља, 2009, стр. 177–276; *Русија и српско питање: 1804–1815*, Православна реч, Нови Сад 2012, стр. 199; *Стара Србија (XIX–XX век): драма једне цивилизације*, Православна реч Нови Сад–Историјски институт Београд, 2012, стр. 662; *Старая Сербия (XIX–XX вв.): драма одной европейской цивилизации, „Вече“*, Москва 2015, стр. 480; *На каијама Константиновоља: Русија и балканско питање у 19. веку*, Историјски институт Београд–Православна реч Нови Сад, 2021. – XVI, 742 стр.

Активности у научним и стручним друштвима:

Члан је међународних редакционих одбора часописа Вестник МГИМО Университета – MGIMO Review of International Relations; Концепт: философия, религия, культура – МГИМО Универзитет/ *Concept: philosophy, religion, culture*; Два века русској класици, научни журнал Института мировой литературы имени А. М. Горького РАН. Почасни је професор Белгородског државног универзитета «В. Г. Шухов» у Русији. Био је председник великог броја организационих одбора за припрему научних скупова у земљи и иностранству.

Активности у САНУ:

Био председник више одбора САНУ. Председник је Одбора за историју Србије у 19. веку, Одбора за историју српско-руских односа и члан Одбора за историју Босне и Херцеговине, Вардарског одбора, Академијског одбора за проучавање Косова и Метохије, Академијског одбора за проучавање живота и дела српских научника и писање историје САНУ и Академијског одбора за српско питање.

Награде и признања:

Награда Културно-просветне заједнице Београда „Златни беоцуг“ (2003); Награда за науку и друштвену теорију „Печат времена“ (2013); Награда за историографију „Владимир Ђоровић“ (2013); Годишња награда *Фондације Ђурђа, Данице и Јованке Јеленић* при Државном архиву Србије за књигу *На књијама Констанцинојоља. Русија и балканско питање у 19. веку* (2021); Орден Светог Саве Другог степена (указом Патријарха српског Павла); Орден Руске православне цркве Преподобног Серафима Саровског Трећег степена (указ Патријарха руског Кирила); Орден великог кнеза Сергија Александровича (указ председника Императорског православног палестинског друштва С. Степашина); Почасна медаља МИД РФ за допринос узајамној сарадњи (указ министра С. Лаврова).

СВЕТИСЛАВ БОЖИЋ

Одељење уметности САНУ
(Лозница, 22. мај 1954)

Чланство у САНУ

Дописни члан од 5. новембра 2015. године
Редовни члан од 4. новембра 2021. године

Композитор, музички теоретичар и педагог; редовни професор Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду (1999–2019).

Уметничка активност:

У претходном шестогодишњем периоду (2015–2021) Светислав Божић је имао извођења својих дела у Београду, Косовској Митровици, Новом Саду, Санкт Петербургу, Стокхолму, Лондону, Солуну, Лисабону, Паризу, Мајнцу, Минхену, Берлину, Бања Луци, Приједору, Бару, Северној Каролини, Москви, Нарну, Аскони и Будимпешти, међу којима је 29 премијера. У овом периоду је објављено пет компакт-дискова оркестарске, камерне и солистичке музике.

Најзначајнија дела изведена у периоду 2015–2021:

- *Меланхолични снови грофа Саве Владиславића*, опера
- *Лишурџија Св. Јована Златоуста*, за мешовити хор
- *Петроградски мозаик*, концерт за виолину и симфонијски оркестар
- *Четири портрета источне сна*, за симфонијски оркестар
- *Молишва Рачана*, за солисте, мешовити хор и оркестар
- *Сунчана река*, поема за симфонијски оркестар
- *Крунисања у Жичи*, симфонијска поема
- *Соната за виолину и клавир бр. 2*
- *Соната за клавир*
- *Духовна музика*, за клавир

Остале активности:

Беседник на отварању 83. Вуковог сабора у Тршићу (2016), као и на отварању више научних скупова, међународних фестивала, академија. Аутор је музике за пет играно-документарних филмова и позоришне монодраме.

Педагошко-образовна делатност:

Одржао је више предавања из области уметности у земљи и иностранству, а од осталих активности писао је рецензије, предговоре, поговоре и приказе.

Чланство у одборима, саветима, жиријима:

председник Академијског одбора САНУ за културу, члан Академијског одбора за српско питање, члан Одбора за заштиту музичке баштине САНУ, члан Националног комитета за нематеријално културно наслеђе, члан Националног акредитационог тела – НАТ, председник жирија за награду Вукове задужбине, у области уметности уметнички директор БЕМУС-а (2014–2018)

Награде и признања:

Диплома BELBRAND AWARD – Eurasian Economic Commission – Интернационална музичка награда за изузетне резултате на популаризацији класичне музике и заслуге у учењу и васпитању младих музичара 2017.

Захвалницу Факултета музичке уметности у Београду за изузетне заслуге и допринос 2017. и 2019.

Златна књига Библиотека Матице српске 2018.

Културни образац Министарства културе и информисања Републике Србије 2019.

Белгијски часопис за музику и уметност Крешендо оценио највишом оценом компакт-диск Византијски мозаик за клавир у издању куће NAXOS

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ